

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერ-
გივის ქუჩაზე, ივ. ამირაძის სახლ-
ში. № 8.

კანტორა რედაქციის: სერ-
გივის ქუჩაზე, ივ. ამირაძის სახ-
ლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტო-
რაში. მარჯვენა მხარეებთან: ВЪ Типо-
лит. ВЪ редакцію газ. „Дროга“.

გაზეთის ფასი: კვირის-
სა—8 თან., 6 ხვევარ წლისა—4 მან. და
50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

სოფელ დღე ორშაბათს გარდა

დროგა

ცალკე ნომერი ღირს შუხრათ

განცხადება: მიიღება ქართულს,
რუსულს, სომხურს და სხვა ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დიდხალსა-
ებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით
სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ცი-
ცეროთი—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციის უფლება აქვს გ-
ასწროს და შეამოკლოს დასაბეჭდო
გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდ-
ული სტატიები ავტორს არ დაუბრუნ-
დება.

სამართლებლო

დღიური

* * * ჩვენ მივიღეთ დასაბეჭდავად შემ-
დეგი შენიშვნა:

„ამას წინაღ „ღროებაში“ იყო მოხ-
სენებული ორიოდ სიტყვა იმაზედ,
რომ ქართველი კათოლიკე მღვდელი
ხარისხაროფის მეცადინეობით პაპიმ და
მისმა კარდინალებმა გადასწყვიტეს, რომ
საქართველოს ყველა ფრანგების ეკკლესი-
ებში ქართულად ეწირათ ხოლმე. ამ
განკარგულებას აქაური კათოლიკე ეკ-
კლესიის მმართველნი, ისე ასრულებენ,
რომ მხოლოდ საღამოს ღოცვას ღო-
ცულობენ ქართულად, ზოგჯერ ქადა-
გეას იტყვიან და დიდ ღღესასწაულში
სახარებას წაიკითხვენ ქართულად, უამი-
სოდ კი ერთ სიტყვასაც ვერ გაიგონებთ
ქართულსა, სულ სამხურად და ლათი-
ხურად სრულდება საეკლესიო წესები.
ამის მიზეზნი არიან სომხის კათოლიკე
ღვდლები, რომელთაც უმაღლესი ადგი-
ლი უჭირავსთ, როგორც მაგალითად
პატრი ა. . . ; ეს პატრი არწმუნებს
თურმე ქართველებს, რომ სომხები ხარ-
თო, ოადგან რჯული ერთია—მაშ ენაც
ერთი უნდა იყოსო, თავი დაანებეთ
თქვენ რაღაც ქართულ ენასო.

„ამის შედეგი ის გახლავსთ, რომ
ქართველი ფრანგები ნელ-ნელა ეჩვენებენ
ქართველ მართლ-მადიდებელ ეკკლესი-
ებში სიარულს,—რადგანაც მათ იქაური
ღოცვა კარგად ესმისთ—და უეჭველია
ისიც მოხდება, რომ სრულებითაც გა-
დავიდნენ მართლ-მადიდებელ სარწმუ-
ნობაზედ. მაშინ უყურონ სვირს სომ-
ხის პატრიოტმა პატრებმა! ბურთი და
მეიღანი მართოს აბა მაშინ დარჩებათ!“

* * * ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ამ რამდენ-
იმე ხნის შემდეგ გამოვა სურათები
ზოგიერთი ჩვენი ქართველი მწერლებისა.
ამბობენ, რომ შემდეგი პირნი იქ-
ნებიან ერთად დახატულნი:

1. ბრიგოლ მრბელიანი, 2. რაფაელ
ქრისტაფი, 3. ილია შავჭავჭავაძე, 4. აკაკი
წერეთელი, 5. დიმიტრი ბაქრაძე, 6.
ბიორგი ქრისტაფი, 7. ალექსანდრე
მრბელიანი და 8. ივანე პერესელიძე.

* * * თფილისში მოვიდა რომიდან
თფილისელ ქართველი კათოლიკების
პატრი, შუ. თუმანოვი, ახალგაზდა კაცი

რომელსაც იქ (რომში) მიუღია უმაღ-
ლესი სწავლა.

ამ პატრმა უკვე მიიღო თავისი სამ-
წყემსო.

* * * იმერეთიდან იწერებინ შემდეგს:

„მოსავალს კარგი პირი უნდა მთელს
იმერეთში; ვენახსაც ზოგიერთ ალაგას
აქებდნენ, თუმცა აქა-იქა სრულიად მოწ-
ვა. მანსაკუთრებით „ადესა“ (ყურძენია
ერთნაირი) ყველგან კარგათ ესხა. მაგ-
რამ თითქო შემურდა ჩვენთვისო, ამ
თვის 14—15 ამოვარდა ჩვენი ცოცხით
დაღუპული მოზიარე აღმოსავლეთის
ქარი და აბა მოსავალს რა ხერს დააყ-
რიდა, რომ ხეები ძირიანად ამოგლიჯა.
ხის ნამყოფი ნახევარზედ მეტი ძირს
ჩამოჰყარა; სიმინდი სულ მიწაზედ და-
ფინა და ისე წაბრძანდა. მოზიარობა კი
არა პირველი მტრობა გამოიჩინა. მეო-
რეთაც რომ არ გვეწვევოდეს ამას კიდე
ვინ ჩივა! მაგრამ ვაი თუ არ დაიშალოს
და რაც დარჩა გაუფუჭებელი, ისიც
იმ სხვერპლოს!

„სწეულება იმერეთში არარის. ზოგან
კი მუცელა დადის.“

* * * მზურგეთიდან მოგვივიდა შემ-
დეგი ამბავი:

„ბაზარში ვიყავი და ნახე, რომ მუ-
რის მესამე დრუჟინის დაბალ პრაპორ-
ჩიკს მიეტანა ფულები ერთ მედუქნეს-
თან და სთხოვედა მიანგარიშე, რამდენი
არის, ან დღეს რამდენი დამიხარჯავსო.

— ღრუჟინის კამანდირმა თ. მ. მუ-
რიელმა დრუჟინის ხაზინადრობა მიბოძა
და ჯერ კარგათ არ ვიცო ანგარიში! მრ-
თი ლამაზათ მიანგარიშე, ნუ შემაცდენ,
თუ ძმა ხარო!

ამ დროს იქ იყვნენ ორი იმავე დრუ-
ჟინის მილიციონერები, რომლებთაც
შეექნათ ლაპარაკი:

— ბაჟო, როგორ მოხდა, რომ ეს
ასეთი ხაზინადარი დაუყენებია მურიელს,
რომ ანგარიში არ იცის? ხან ბევრს
მოგვეცემს ფულს და ხან სულ ნაკლებ-
საო!

ამ დროს ერთმა ნასწავლმა კაცმა
ჩამოიარა იქ და უთხრა მილიციონერებს:
„რა განდათ, შეილებო, როგორიც
დრუჟინის ნაჩლიკი ვყავსთ, იმისთანა
ხაზინადარიო.“

„ღროების“ კორამსკონდენცია

ნონი 17 აგვისტოს. დიდი ხანია მო-
წადინებული ვიყავი და მსურდა მომე-
ხსენებინა მკითხველი საზოგადოების-
თვის ერთი ღირს ყურადღების საგანზედ
რაოდენიმე სიტყვა, მაგრამ დღემდე სხვა-
და-სხვა მიზეზთა გამო ეს ჩემი სურვი-
ლი დარჩა ჩემშივე უბრალო სურვილ-
ად,—დღეს კი შემიძლიან ამ მხრით
ბედნიერათ ჩავთვალო ჩემი თავი, რად-
განაც დღეს მივეწივე სასურველს მი-
ზანს.

მოგეხსენებათ ჩვენში (და არა მარ-
ტო ჩვენში მრთელ იმერეთ სამეგრელო-
ში) ვისაც ავთ-მყოფს ერთს წამოახვე-
ლებს იმავე წამს ჭოქეს შესწამებენ და,
საუბედუროდ სწეულისა,—თუ იმ პირ-
ველ ამოხველებს მეორეც უედ დაერ-
თო, მაშინ ხომ ჭირისუფალი შეუდგება
სწეულის განშორებას. თუ სწეული
ძალიან საყვარელია ჭირისუფლისა, იმ
შემთხვევაში უცლის ერთ სახლს და
აწვენს შიგ,—ესეც მაშინ თუ სწეულის
პატრონს ორი-სამი საღვთო აქეს; და
თუ არა და სადმე ტყის პირად ანუ მის
ეზოლამ მოშორებულს ადგილზედ მოა-
წენენებს ვისმეს ჭირის უფალი და ან
თითონ მოსწინავს პატარა ფაცხას
შეადგებს შიგ საბრალო ავთმყოფი
შემდეგ შეუდგებიან თავდგურის ძებნას,
რადგანაც ჭირისუფალი სიხლოვეს ვ
მიეკარება, და ეს თავდგურები გარდა
ჩვენსა, მრთელ მეთაისის გუბერნიამა
არსად მოიპოვება და ჩვენში კი საკმაოდ
არიან.

ეს პირები განლაგან საკმაოდ ჭკუიანები
და ხალხის უმეცრეთ და თხელი ჭკუით
საკმაოთაც სარგებლობენ. მაგალითის
მოსაყვანად და საქმის გარემოების დასა-
ნახავად მე დაგისახელებთ მხოლოდ სამ
პირს, თუმცაღ სხვებიც არიან. პირველ
ამთგანს ექიმბაშ წინასწარ-მეტყველ
მუჭავას უკვე იცნობთ, მეორე განლაგეთ
მუჭავას მზგავსი წინასწარმეტყველი—
მუჭავაძე და მესამე კი ივანე ჯოჯუა,
რომელიც ამ ერთ ხელობაში, თავდგუ-
რობაში ყველაზედ უფრო გამოცდილი
და პრაქტიკის მქონეა. მრთი გარემოე-
ბა არის ამ პირების შესახებ შესანიშნა-
ვი—ყველა ამ პირებს და განსაკუთრე-
ბით ჯოჯუას ისეთი გარეგანი შეხედუ-
ლება აქვს, არა-თუ ავთმყოფისთვის,
კარგათ მყოფისთვისაც საზიზღარი და
საშიშარია და, რასავიგველოია, სწეულ-

ზედ ცუდი გავლენა ექნება მართა ერთს ამათ გარეგან შეხედულებას, სხვაც რომ არა სყოს რა. აი როგორ რსკატობას იჩენენ ეს პირები გარიგების დროსაც დღით, კვირით და თვით კი არ ურიგდებიან სწეულის თავზე დადგომას; ნარდათ ურიგდებიან, სინამ ავთ იქნება, და თან გარიგების დროს ოტკას სთხოვენ სწეულის პატრონს, რადგანაც მათის ჰაზრით თავზე დადგომა შეუძლებელი და საშიშარიც არის ეგრეთი სწეულისა, და ჭირისუფალი იძულებულია ყოველ დღე აძლიოს საკმაოდ სასმელად ოტკა. ამასვე მე დამარწმუნა ერთმა ს. სამიქავოელ გლეხმა, რომლის ცოლს დღესაც ადგია ერთი ამთ-განი უ. ზოჯუა. მერ წარმოიდგენს კაცი იმათ ბარბაროსულ მოქმედებას! მოიყვანებენ თუ არა ავთ-მყოფთან, გადაკრავს დღიურ პორცია ოტკას და, რასაკვირველია, გალოთებული ძილად მიეგდება. ამ წაირად საბრალო ავად-მყოფი ყოველს ბუნების მოთხოვნილების აღსრულებას მოკლებულია. მხლა უნდა მოიხსენოთ ის თუ რა წაირად ეპყრობიან სწეულს, განსაკუთრებით უ. ზოჯუა თუ გაუგრძელდა ავად-მყოფობა—რადგანაც ამ ზოჯუას უფრო ხშირად შეხედება ხოლმე ამ თანამდებობის აღსრულებას? თუ ავადმყოფის სიმართლე გაგრძელდა, მაშინ თურმე ამ ბოროტ სულს ბარბაროსს თავი ბეზრდება, ზოგი სიბერისაგან, რადგანაც მახლობლად სამოც და ათის წლის იქნება, და ზოგიც ოტკისაგან გაბრუებული, მიდის და ხელფებს უკრავს საბრალო ავადმყოფს, მოუძღოურებულს შიმშილის და წყურვილისაგან სხვა იმ გვარს მოთხოვნილებისაგან და სწეულებისაგან. შემდეგ მოიტანს ქვლინტს ყველს და აფარებს ტუჩზე და

ამნაირი ბარბაროსული მოქმედებით, ისტუმრებს საბრალო ავადმყოფს, სრულიად უბრალო სწეულებით შეპყრობილს საიქიოს. ეს მტკიცდება მითი, რომ რამდენი მე თვითონ გამოვიწინა, რომ ეს უ. ადგა თავზე და ერთიც არ გადარჩენილა, რომელსაც ის უფელიდა. ზოგიერთმა ეგრეთმა სწეულმა იმოდენი იმეცადინეს, რომ არ გაიკარეს ეს უფ. თავს-მდგომები და მაგალითიც იყო ჩვენში, რომ მოჩინენ. მართს აქაურს გლეხს ბახტაძეს, რომელსაც ცოლ-შვილიანი შეიღებნი ყვანდა, დაუწყო ხელება და თანაც სისხლის ტანება და ძრიელ ავთ იყო. შეიღებმა, რასაკვირველია, იმავე წაშს დაწვინეს, მაგრამ საბრალო გლეხმა იმოდენი იმეცადინა, რომ არ მიიკარა სიახლოვეს ჩვენი თავდგურები. მაშინ კეთილთა პირთა ურიგეს შეიღებს, რომ თავის მამა წაეყვანა მუთაისის ლაზარეთში, რომელთაც რჩევა კიდევაც დაუყონებლივ შეასრულეს. მუთაისის ლაზარეთში ხსენებული გლეხი დარჩა რამოდენიმე კვირა, სადაც შემდეგ რამოდენიმე ხანისა განთავსუფლდა თავის სწეულებსაგან ისრე, რომ დღესაც თითქმის მთელი მისი ოჯახი მისი მუშაობით და შრომით სცხოვრებს.

რასაკვირველია, რომ უ. ზოჯუას ხელში რა მოარჩენს სწეულს? სწეული შემორტყმულია ირგულივ ზევით მოხსენებულს ვარემოებათაგან—რა გვაძლებინებს. რომ არა ჭირდეს რა, მაინც ზევით მოხსენებული ვარემოება არა თუ ქლექს, ქლექზედ უარესიც თუ რამეა იმასაც ვაჭრენს. თევობით და კვირარაობით იმისთვის არ ურიგდება ეს უფ. თურმე, რომ რადგანაც როდესაც წაირად გაურვიდება მაშინ იმისთვის სულ

ერთი იქნება, როდესაც თვითონ მოისურვებს, მაშინ განსტყმრებს სწეულს საიქიოს. არ იქნება ურიგო და კიდევაც სანატრელი იქნება, რომ ამ ღირს ყურადღების საგანს მიაქცევდეს მთავრობა ყურადღებას და იძულებულს გახდის ყოველს სწეულს ჭირისუფალს, თუ თვითონ არ შეუძლიათ მოვლა, რომ გაგზავნონ მუთაისის ლაზარეთში და ამ ზოჯუას და მის მსგავსებს ალუკრძალავდეს სასტიკად თავ-დგურობას; რადგანაც, როგორც ზევით მოგახსენეთ, ბევრი სულ ადგილად მოსარჩენი სწეულებით შეპყრობილი ვარდებიან ამ ბოროტი სულის ხელში და მისი ბოროტი საშუალებით საიქიოს ემგზავრებიან. . . . მე თვითონ შემიძლიან ჩემი თავი მაგალითად წარმოვადგინო. წარსულს ზამთარში გაცივებით ძრიელ ავთ ვიყავი, ასე რომ ცოტა რამ ეს-მოლა და კარგი და ავი იტოლა, ისრით მშობელი რომ არ მყოლოდა იმ წაირად ვიყავი, უთუოთ ჩამაგდებდნენ იმ ბარბაროსის ხელში და კიდევაც მისი ქვლინტს ყველით გამისტუმრებდა წაირად, შინა აპარამისასა, მაგრამ, როგორც იტყვიან, იღბალმა და კარგი მშობლის მოვლამ ამაცრლა ამას და დღეს სრული ნება მაქვს, რომ დავიქადო კარგათ ყოფნა.

მომილე ჩხენკელი

ოქის შედეგ

რუსეთი

„პაეკაში“ იწერებიან, რომ გრაფის მოგზავდა: რასაც არ მოელოდი, ის თვითონ მოულოდნელათ გეწია; რასაც ცილამ ითხოვდი, მალლა ხელ-აპყრობილი, ის თვით მიწაზე ჰპოვე! შენც, ჩემო კარგო, მაგრათ ხელი მოჰსჭიდე ამ მოულოდნელს ბედსა და ნურას გზით ნულარ გაუშვებ მას, თორემ ხეირი არ დაგეყრება! აქ საქიროა მხოლოდ რამოდენიმე ხნობით გაძლება, მინამდისინ თვით შენ კარგათ გაეჩევი ამ ბედის ხმარებაში, და შემდეგ კი ფაქი ნულარ გაქვს, იგრეც მამელონი იქნება! მე გითხარი „მინამდისინ“ და აი როგორ: თუ რამის შეიძენს და დაიპყიდრებ, პაკო, მხოლოდ ახლა შეიძენ, ვიდრე მოთავედ გიდგა უანგარო, მაგრამ ქველი კაცი; მოუყიდელი, მაგრამ ყოველთვის და ყველგან ბოროტის მდევნელი; სასტიკი, მაგრამ განურჩევლოთ მართალი; ცოტათი თქვენგან განზედ თავის დამკვირვლი, მაგრამ ყოველ წაშს და წუთს თქვენზე მზრუნავი და მოცადინე!..

ახლა რა შევიძინოთ და რა დავიპყიდროთ უთუოდ კეთხავთ და პასუხსაც მოელოდებით ჩემგან? ბევრი რამე, პაკელებო და აი განსაკუთრებით: დღეს თქვენს შკოლაში, ჩემს მაგიე-

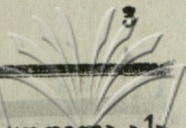
ფალტონი

გამოგზავნილობა და ჩემი ანდერძი

მშვიდობით, ჩემო მშვენიერო და დაუვიწყარო ძაბო, პაკო! მართალია მოეშორდი შენს ტურფა სახეს, შენს ამწვანებულს, ტყით მოხილ გორაკებს და მთებს, შენს მძიმედ ამღვრულ—მაგრამ ზოგჯერ სარკიან კუბოებს, შენს ნაკადულ წყაროებს, შენს გაუწვდენელ ყურძნის ბაღებს და თუთების ბაღებს, შენს მშვენიერ, ამწვანებულ, წმინდათ დავილს და ლაზარეთანთ ხეივანებით დარგულს ეზოებს, შენს მტურფა ზებს და ორლობებს, შენს მრავალ-შეთთან წისქვილ-დინებს, შენ წმინდა ბოროტის სალოცავს, შენს ტურფა და უმაკო შკოლას, და დასასრულათ თვითონ შენც, პაკელო, პატეთელის ძაბო! გეტუბნები მოეშორდი ყოველისთვის იშინისას პაკო, მაგრამ გული ჩემი მაინც შენკენ არის! მრავალი სანუგეშო და არა სანუგეშო საქმენი ენახე მე, ამ ოფს წელში, შენში მრავალ-წაქებულს.

ისე მრავალი, რომ ვერც კი დამი-

გროვებია ერთ ჯამში მოსაგონებლათ წარსულისას!.. მახსოვს რა მდგომარეობაში, რა ყოფაში, რა ცხოვრებაში და რა დახატურულობაში ვიყავით ამ ერთის წლის წინათ? მახსოვს, როგორ ვათამაშებდნენ ძლიერნი ამ წუთის სოფლისა? მახსოვს, როგორ ჩუმათ ვტიროდით შენთან ერთათ, ამ გვარ გუოსაკლავ მდგომარეობაში ჩაცვიფნულები? და სხე. მახსოვს, ვახსოვს, მაგრამ აწინდელმა ნეტარებამ, მგონია, იგრე მალლა აიტაცა შენი არსება, რომ ყოველი მხამი წარსულისა, უნებლიეთ დაივიწყე! დავივიწყე, ჩემო კარგო, რომ ცოტათი მაინც მოსულერდე, მაგრამ ვაჭრთხილოდი, რომ აწინდელმა შენმა ნეტარებამ, ჭკვა-გონება არ დავახოს და აწინდელის უმჯობესობაც ვერ გაგავებინოს. პა, პაკო, შენ ისე არ წაჩნდები. შენი წარსული მრავალი მარადია მოწამენით საგსავა! მათის სისხლით მოარწყმულია ყოველი ნაბიჯი შენის ტურფა ქვეყნიოსა! შენ მრავალი ტანჯვა და აუწერელი ვაი-ვაგლახი გიჭამია, მაგრამ, მაინც, ისე იმ ქედ-მოუდრეკელ ქართველათ დარჩამილხარ, რაც რამოდენიმე საუკუნოების წინ ყოფილხარ! ახლა დემრთმა

საფარის ტელეგრაფმა გეაცნობებსო, რომ მე 20 დივიზიას 11 აგვისტოს შეტაკება ჰქონდა ინსურგენტებთან ბოსნიის მარჯვენა მხარეზედ. ბოძოლა განგრძელდა დილის 12 საათის ნახევარიდამ საღამოს ცხრა საათის ნახევრამდე. ინსურგენტები ყველგან სრულიად დამარცხდნენო.

— ამავე გაზეთში იწერებიან, რომ უკანასკნელ ომის ხარჯს 1,200 (ათას ორასი) მანეთს ანგარიშობდნენო.

— პოლიტიკურ ძორრესპონდენციაში იწერებიან სტამბოლიდამ, რომ ჩატალჯის სიმაგრეები მხოლოდ მაშინ იქნება დაცლილი რუსებისაგან, როცა ამთ ჩაბარდება ბათუმით. ტოტლებენის უმთავრესი სადგომი როდოსტოში ყო არა, მარნაში იქნება გადატანილიო.

— ხარკოვიდამ აცნობებენ „მოსკოვის შუყებებს“, რომ 10 მარიამობის-თვიდამ დაიწყეს იქ მყოფი ტუსალი თათრების გადაყვანაო. აქ სულ 900 დაბალი ჩინი (სალდათეზა) და 45 აფიცრები არიან ტყვეებიო. მსენი წავლენ სათათრეთში სევასტოპოლით. ამასთანავე, როგორც ამბობენ, პალატადამაც იმავე დროსა და იქვე გაიყვანებენ ტყვეებსაო.

— ზახეთ „მკვზორში“ მეთაისილამ იწერება ერთი იმისი კორრესპონდენტი, რომ იმან გაიგო, რომ—თათრები შეუდგნენ ბათუმისა და იმის არე-მარეს დაცლას. ჩვენმა ჯარებმა დაიჭირეს ჩურუქსუ, სამება და ძვირიკე. მოლდავარა-

რად ჰხედავთ სხვას. მაგის დანიშნულებაც ის არის, რაც ჩემი აუო. მაგან დაულადავად და მოუსყიდავთ თქვენ შეილებზე (და სხვათა შორის თქვენზედაც) უნდა იზრუნოს, და თქვენ კი თავის მხრით ხელი მოუშართოთ მას, რაშიაც საჭარო იქნება ეს ხელის მომართვა. ჩვენ მამა-პაპებს უთქვამთ: „ჰსწავლა სინათლეა. უჰსწავლელობა სიბნელეაო.“ მგონია თქვენც მრავალ-ჯერ გავიგონიათ? თქვენმა პატარებმა ხომ ყველამ იციან, ეს ჩვენ წინაპართაგან ანდერძათ გამოთქმული ანდაზა. მამ ისწრაფეთ ძაკვლებო ჰსწავლისადმი, ვიდრე დრო არის! მხოლოდ ხომ ცხადათა ჰხედავთ მის საჭიროებას? ნუ მოაკლებთ თქვენ შეილებს უბრალო ქართული წერა-კითხვის ცოდნას მაინც! ხომ კარგათ გასაოეთ—შასიმა, პოსტა, მურადა, ჰჯი-ქაუზა, ალა-შირინა, პლავერდა, რუშინა და სხვანი ბევრნი, რა დროს მოვიდოდნენ ჩემთან ქართულის წერა-კითხვის სასწავლებლათ! მსენი დღისით მუშაობაში თავს იკლავდნენ, რომ ცოლ-შვილს საქმელ-სასმელი მიჰსცენ და ღამით კი, როდესაც მუშაკი უნდა ისვენებდეს, შკოლაში მოგროვდებოდნენ! მა რას ნიშნავს? არა

კება ბათუმის საზოგადოთ დაქერაზედ წინ-და-წინ მიდისო. ბათუმის მშვიდობიანათ აღებზედ ექვი არ უნდა იყვესო. ამბობენო, რომ რამდენსაც არა ცდილობენ ბეგები და საზოგადოთ არისტოკრატობა, რომ ააღელვონ ლაზები ხალხი მაინც არ უჯერებსო.

ბევრმა შობულეთლებმა გამოუცხადეს ღენერალ მკლობეიოს, რომ ისინი მოხარულნი არიან შეუერთდნენ რუსებსა, თუმცა იმათ აფთხობენ ზოგიერთი გაელენიანი შობულეთლები, როგორც პლი და ასლან მადდგირიძეები, რომლებიც ურჩევენ იმათ სათათრეთში გადასახლებასაო.

ზარდაწყვეტილების გამოათრების მხრით, რომ ჩავებაზარონ ჩვენ სინის ძირი, აქედამ (მეთაისილამ) ატრიალით წავიდა კომისიის ერთი წევრთაგანი—თ. ბრიგოლ დავითის ძე ბურიელი, რომ დაესწროს აღნიშნული ადგილის ჩაბარებაზედ.

საბაასო

პასუხი უფ. ჰოტორამელაანელს

უფ. რედაქტორო, თქვენგან გამოცემულ გაზეთში, № 155, არის დაბეჭდილი კორრესპონდენცია სიღნაღიდან, რომელშიაც ავტორი, „ჰოტორ-მელაანელი“, სხვათა შორის, სწერს, ვითომც

ოთ იმას, რომ თქვენც გაიგეთ მამა-პაპების ანდერძი და დაინახეთ მისი საჭიროება? მინდოო, ვინდოო ძაკვლებო, ერთი ერთმანერთს არ ჩამოჰჩხეთ. ძველადგანვე უთქვამთ: „ისა ჰჯობია მამულიისადვის, რომ შეილი ჯობდეს მამასა“ მუთქვენ მესტიას შაუძლიან ოთხს თავის შეილს შკოლაში აღზღვა მიჰსცეს და ქართული წერა-კითხვაც ისწავლოს, რატომ ყველა თქვენგანს ერთის შეილის ჰსწავლება არ შაუძლიან?... მაინც არ შამიძლიან არ გაგიტყდეთ და პატივი არა გცეთ ძაკვლებო: ამ უკანასკნელ წელს თქვენ ძლიერ ისწრაფდით ჰსწავლისადმი. ხუთმეტამდის ძაკვლმა თვითონ, სხვის უბრძანებლათ, მოიყვანა შეილები და შკოლაში მოაბარა... მამ ეგრე ძაკვო: ვიდრე დრო და კეთილი შემთხვევა გაქვს ისწავლე და განსაკუთრებით შენი შეილები შკოლაში გავზავნე. ხომ გავიგონიათ: „საუკუნე იცოცხლებო, საუკუნე ისწავლეო!“

დრო და ცხოვრება ნავსეა ათას-გვარი საქმეებით. მუ რაც დღეს ისწავლე ხვალ არ გაიმეორე, იცოდე, რომ თუ შენ ცოდნას არა დააკლდება რა, უთუ-

უსიამოვნო და სამწუხარო ყოფილა აქის, რომ გამოსადიებელ კამისიაში არეულობის საქმეზედ, მოწინააღმდეგე მისი დეს ორიოდე პირმა ადგილობრივე ჩინოვნიკებთაგან და ვითომც მათ, როგორც ამბობენ, „მღვრივე წყალში თევზი ეჭირნოთ.“ და ამას გარდა შევენება კიდევცა მათ სახელსა და პატივს.

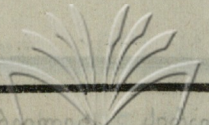
შორჩილესად გთხოვთ, შთალო რედაქტორო, მისცეთ მცირედი ალბათ თქვენს პატივცემულ გაზეთში შემდგომში კამისიაში, სხვათა შორის, ადგილობრივი ჩინოვნიკებიდან ჩელნათეო დანიშნული შირაქის პრისტავი უ. ისარლოვი, რომელიც იქცეულა ძრიელ პატიოსანურათ და სინიღისიანათ და მე მარტო საკანცელარიაო საქმის საწარმოებელად, როგორათაც გარეშე პირი აქედან სჩანს, რომ ჩემზედ დამოკიდებული არა რაიმე საქმე არ ჰყოფილა და არც შემეძლო, რომ „მღვრივე წყალში თევზი დამეჭირნა.“

ჩვენზედ აქ უკმაყოფილება არა ვის არ გამოუცხადებია, გარდა კორრესპონდენტისა, რომელსაც, არ ვუწყვი, სხენებული მასალები საიდან ამოუკრეფია.

ძრიელ შემეცდარია უ. ავტორი, რომ იგონებს იმისთანა ცრუ ამბებს და სწერს დასაკმაყოფილებლად თავისის ბოროტის გულისა. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ავტორი ამისთანა სიცრუეს სწერს სიმშურნით.

მე ვსთხოვ უ. ავტორს ნათლად გამოაცხადოს, რასაც სწერს ჩვენზედ და

ოთ არც არაფერი მოემატება. ძრისტემ გვიანდერძა: „იყავით სრულნი, როგორც მამა თქვენი ზეციერო!“ ე. ი. ყოველთვის და ყველგან ეცადენით უფრო და უფრო უმჯობესნი იყვენოთ. მსგევე ვალო აძევს შენს ახალგაზღვებს. მათ შეასრულეს შკოლაში ჰსწავლა; რაც საჭირო იყო და რაც შაიძლებოდა შკოლაში მიჰსცა მათ; ახლა დაიზარდნენ: ღონე და ძალა მიეცათ და შაუძლიანთ მუშაობაში გამოადგნენ თავიანთ მშობლებს, მაგრამ საქმე ამით არ უნდა ვათავდეს: თქვენი ვალია კვირაში ერთხელ მაინც არ დაუშალოთ მათ, რათა ხელ მაინც არ დაუშალოთ მათ, რათა წავიდოდნენ და თავის ტოლებში და ქვეიან ხალხში გაერეოდნენ; რათა თვისი ღარდი—სიხარული ერთმანერთს შეჰსჩიელონ და მით გული მოიმსუბუქონ. ამას გარდა, რომ სხვა ქვეიანი, ნასწავლი კაცები ნახონ, და მათგან ახალი სიტყვა, ჰსწავლა გაიგონ, ანუ რომელიმე სასარგებლო წიგნი, გაზეთი წაიკითხონ და ყველაფრით ამით უფრო უმჯობესნი შეიქმნენ. მართის სიტყვით, ძაკვლებო, საკვირაო შკოლას, რომელიც ამ ჟამად თქვენში არსებობს, საყვარელი შეილისაგან მოუარეთ და შაინახეთ!.. (შემდეგ იქნება)

დავიდოს თვალ წინ ჩვენი ზნეობა, რომლითაც არიან შეწყუბებული საწყალნი გლეხნი.

აბა ერთი დავანახოს და გვიჩვენოს თავის პარტრეთი, ერთი შევიტყუო ვინა ბრძანდება და მაშინ ნათლად გამოჩნდება: ვინ არის ჩვენში ხალხის მახინჯარი.

მე დარწმუნებული ვარ, რომ ავტორს არავისი არ შეეშინდება და გამოაცხადდება, რომ დაამტკიცოს რასაც სწერს.

სიღნაღის უფზის უპრავლენის სეკრეტარი ნიკოლოზ ხელაშვილი სიღნაღი, 15 აგვისტოს.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ვეტერბურლი, 20 აგვისტოს. „მმართველობის უწყებაში“ დაბეჭდილია სახალხოდ საცნობელად შექმნილი მმართველობის ცნობა: „ერთმა მეორეზედ დართულმა შემადრწუნებელმა მოქმედებებმა, რომელსაც ახდენს ერთი მუჭა ბოროტ-განზრახული პირნი, იმ მიზნით, რომ შეარყიონ აწმყო რუსეთის სახელმწიფო მმართველობის რიგი 4 აგვისტოს მიადრწია ბოროტ მოქმედების ახირებულ ხარისხამდე—მეზენცევის მოკვლით. თუმცა დრო და დრო გამოაჩენდა ხოლმე მმართველობა ბოროტ-განზრახულს პროპაგანდს, მაინც იგი ყველა ამ პროპაგანდისტების საქმეს აწარმოებდა კანონიერის რიგით, თვინიერ სსსტიკი ლონის-ძიებისა. ახლა მმართველობის მოთმინება ბოლომდის დაილია, რი ვალად ჰრაცხავს დაიმყაროს საზოგადო და კერძო სიცოცხლე და საკუთრების უფ-

ლებანი. ამერიიდგან მმართველობა სიმტკიცითა და სიმკაცრით დაუწყებს დევნულებას დამნაშავეთა ანუ მონაწილეთა ბოროტ-განზრახულებადში წინააღმდეგ აწმყო სახელმწიფო კეთილ-განწყობილებისა, საზოგადო და საოჯახო ცხოვრებისა და საკუთრებისა. ამ შემთხვევაში მმართველობამ ჯერ არს ჰპოვოს შემწეობა თვითონ საზოგადებაში, ამიტომ იგი ჰრაცხავს ამ ჟამად საჭიროდ მოუწოდოს თავის შემწედ რუსის ხალხის ყველა წოდებას, რომ ერთგული შემწეობით აღმოუხერხას ძირიანად ბოროტება და ამასა სთხოვს მმართველობა რუსის საზოგადოებას. დასასრულ მმართველობა მიჰმართავს მოსწავლე ყმაწვილ-კაცობას იმ აზრით, რომ მოაგონოს მას და მასთანვე სთხოვოს რათა განიერულად მოიფიქროს და ასწონოს მან ის სამწუხარო და მიძიმე შედეგი, რომელსაც იგი დაიტყვს დავზედ ცრუ სწავლის მიყოლით, და უჩრჩევს—რათა კეთილ-სინიდიანიად და გონიერულად მისდევდნენ მეცნიერებას.

განცხადება

გამოვიდა და ისუილება

„თავარ ბატონიშვილი“

ხუთ-მოქმედებიანი დრამა საქართველოს მე-XIII საუკუნის ცხოვრებიდამ, გადმოკეთებული ბრ. ჩრეულოვის რომანიდგან „საქართველოს თამარ ბატონიშვილი“

პ. მესხისაგან.

ისუილება: თფილისში—ყველა წიგნი მალაზიგში, ქუთაისში—ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში. ზასი ჰველგან ექვსი რუბრი.

ვიხელსონის სტამბაში

რომელიც იმყოფება ბალავენის პროსპექტზედ, ჩითახოვის სახლში, მიღებულია ყოველ ნაირი ახალი ქართული ურიქტი.

გ. ი. ასოები. მსურველს შეუძლიან მომართოს ამ სტამბას ქართული ბროშურებისა და წიგნების დასაბეჭდათ.

ბერენშტამის წიგნის მალაზიაში, თფილისში, ბალავენის პროსპექტზე, ისუილება რუსულს ენაზე დაწერილი წიგნი „ბატონ-ჰმობის უფლება საქართველოში“ („Крѣпостное Право въ Грузинѣ“). თითო წიგნის ზასი თხუთმეტი რუბრი, გავზენით ოთხი აბაზი.

ახალი კეპრი

შეუძლიან მიჰმართოს ნ. ავალიდილოს, (ტუკიაში, მლისავეტინსკი-ქუჩაზე, № 108), რომელიც კისრულობს ამ კვერების გაკეთებინებას თავის ხელმძღვანელობით.

გიგო ჩარკვიანის წიგნის მალაზიაში ისუილება:

„ნინო“

მოთხრობა თავადი რაფიელ მრისთვისა. ზასი 15 კაპიკი.

„იგავ-არაკნი“

გამოკრებილი საბა-სულხან ორბელიანის სიბრძნე-სიტყვიდამ და ვალექსილი თ. რაფ. მრისთვისაგან. ზასი ორი რუბრი.

რპ. გზა.	ლილა.	ს.ლაბ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მან.კაპ.	მაზანდა	მან.კაპ.	თფილისის სამკურნალო
თფილისი	9 21	5 18	მ.კაპ.	მ.კაპ.	მ.კი სიტყვა თფილისიდან:		თფილისი, 22 აგვისტ.		მრეგ ს მაედანზე, წ. ნამდღაროვის სახლებში.
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	ქუთაისს, შოთს	1	უქვ. თეთ. ბანჯ. სა, ფი.	2	აეთამყოფებს მიიღვენ ყოველს დღე დილის 8 საათ დამ 10-მდინ.
ზორი	11 58	9 43	2 40	1 33	ბორს, ლუშეთს, სიღნაღს	50	უქვილი წითელი	1 60	მ. რაბათს: მერმიშვი და ბა-
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვი, მდესახ, მოსკოვი	2	ქერი ფული	1 35	რ ლევიჩი—შინ. გ. ავ თ., ქიუჩა-
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურს, შარშავას	2	ბაზა მრეგ ისა, ფული	7 50	რინაც—თვლისა და ხარუტგიულ.
ქვირილა	5 49		5 81	3 23	მსხალეთში, შვეიც. რაში	3	— ამერიკიაა, ფული	8 40	ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვი — ში-
რიონი	6 57		6 75	3 75	იტალიაში და ს. ფრანგეთში	3 50	ბაპენტლი ბ მზა ფული	10	ნ. გ. ბექსტი იენეროული სა და კანის
სამტრედია	7 51		7 73	4 29	ინგლისში	3 75	მატყლი თუშური ფული	8 50	ბ. ბ ხუტოვი — საბეგილ და ბავშვის,
ახალ-სენაკი	8 43		8 57	4 76			— თარაქამისა ფული	4 50	პეუნოვი — თვალის.
შოთი	9 50		9 75	5 42			აბრეშუმი ნუხური სტ	2	მ. თ ხ შ ა ბ ა თ ი: მერმიშვი ში-
შოთი	9 3				ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუხეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. მსურ.—პარასკ. და ორშ. ქახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. მსურ—გეთს—ორშ. და პარასკ.		ქონ, ფული	6	ნ. განი, ბექსტი—გულის და ნერვების
ახალ-სენაკი	10 14		1 18	66	წიგნის გავზენა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		ქონის სანთლი ფული	8 80	ხუთ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვი — ში-
სამტრედია	11 5		2 6	1 14	ლია წიგნია	4	სტეარინის ს ნ თ ე ი, ფი	12 60	ნ. გ. ბექსტი გულის, ქიუჩარინ-
რიონი	12 13		3 4	1 69	დ ბ ქ დლის (ხ. მი. მისხ. ლი)	8	— ცხვრისა, ლიტრა	90	ცი— იფილიტიკური და საშვილო-
ქვირილა	1 18	ლაშე.	3 98	2 21			სპირტი ვედრო	4 80	სნო ორგანების, ბ. ბ ხუტოვი —
სურამი	5 12		1 10	5 33			შაქარი, ბროცი. ფული	7 50	ქალის და ნერვების.
ხაშური	5 39		1 37	5 84			— ფენილი ფული	5 40	პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: მერმიშვი შინ. გ. ა-
ზორი	7 5		4 8	7 36			შავა გრგვ. ლი, გირვ	70	ბ. ბ ხუტოვი—ქალისა და ბ ვშეების
მცხეთა	8 50		6 59	9 8 5 4			ხეთი ქუჩჯუთისა ფული	13 50	შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვი შინ გ. ბექ-
თფილისი	9 31		7 56	9 75 5 42			თამბაქო, საშულო ფი	12	— სტი-გულ სა და პეუნოვი—თვლი.